

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie o godzinie 10. rano z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:		na prowincyi z przesyłką:	
w Krakowie:		Rocznie	12 złr.
Bocznie . . . 9-60	Kwartalnie . . 2-40	Półrocznie	6 .
Półrocznie . . 4-80	Miesięcznie . . . 80	Kwartalnie	3 .
Za odnośzenie 20 ct. miesięcznie		Miesięcznie	1 .

Cena ogłoszeń:
Za wiersz petiowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny zaś 5 centów. Nadesłane od wiersza petiowego 20 ct. Prospekt, cyrkularze dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 złr. od 100 egz., dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza.

Ajencje Kurjera w Krakowie:
Administracja „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafiką na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kukińskiego w Sukiennicach, sklep Hessa w Rynku, handel Bajera ul. Grodzka, Ringel, trafiką ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, [księgarnia] Zupanskiego w Rynku, handel Elera ul. Karłowicza, Gronow ul. Zwierzyńska, Frit ul. Florjanska, trafiką Markowicza ul. Florjanska, antykwarja Himmelsblau ul. Szpitalna, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.
We Lwowie ogłoszenia do „Kurjera“ przyjmuje „Centrale biuro Ogłoszeń“ ul. Kopernika 1. II.

Redakcja ul. św. Anny 1. 9, I. piętro. — Administracja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 5 centów.

KALENDARZ.

Dziś: Doroty p. m. Imię słowiańskie: Bohdana.
Jutro: Romualda o. Imię słowiańskie: Sulisław.
Po jutrze: Jana de Matha, Imię słowiańskie: Gniewomir.
Wschód słońca o godz. 7, minut 27, zachód o godzinie 5.
minut 1. Długość dnia 9 godz., minut 34.

Projekt ustnego sumarycznego postępowania.

W Izbie posłów wniesiony projekt ustnego sumarycznego postępowania zmienia dotychczasowe sumaryczne postępowanie w sądach powiatowych, urzędujących w siedzibie trybunałów pierwszej instancji, jak również w sądach powiatowych dla spraw handlowych w Wiedniu, Pradze i Tryescie. Wszystkie sprawy należące do kompetencji tych sądów powiatowych, będą odąd rozpoznawane według obowiązującego postępowania w sprawach drobiazgowych, tak jednak, że odnośnie do spraw spornych powyżej 50 złr. ma miejsce odwołanie i rekurs do trybunału pierwszej instancji, a rewizja do najwyższego Trybunału. Przed Trybunałem pierwszej instancji odbywa się rozprawa co do spraw, dla których odwołanie nastąpiło, jawnie i ustnie, stósownie do przepisów o postępowaniu drobiazgowym. Zasadniczą zmianą, jaką projekt wprowadza, polega na tem, że sprawy należące do kompetencji rzeczonych sądów powiatowych mają być rozpoznawane według wolnego przekonania sądu. Projekt ten opiewa:

I. Zastosowanie ustnego postępowania sumarycznego.

W sądach powiatowych, urzędujących w siedzibie Trybunału pierwszej instancji, ma miejsce ustne postępowanie sumaryczne, z wyjątkiem spraw, co do których w ślad ustaw z 27. kwietnia 1873 i 1-go marca 1876 ma zastosowanie postępowanie drobiazgowie, w sprawach następujących:

- 1) spory o oznaczone sumy pieniężne, które według żądania skargi bez doliczenia odsetków i innych przynależności, nie przenoszą kwoty pięciuset złr.
- 2) spory o inne przedmioty, jeżeli pretensja zaskarzona nadaje się do alternatywnego żądania przyznania sumy pieniężnej i powód takowej żąda w ilości nie przenoszącej 500 złr, lub też jeżeli powód w skardze wyraźnie oświadcza, iż zamiast przedmiotu taką sumę pieniężną jest gotów przyjąć na zaspokojenie.

Przepisy zawarte w § 14 normy jurysdykcji cywilnej z 20 listopada 1852 r. nie mają zastosowania do sporów, mających być rozstrzyganymi według postępowania w niniejszej ustawie przewidzianego.

Minister sprawiedliwości jest upoważnionym rozporządzić zastosowanie postępowania według niniejszej ustawy do sporów w § 1. wymienionych, także w sądach powiatowych, urzędujących w najbliższej okolicy siedziby Trybunału pierwszej instancji, mianowicie w przedmieściach większych miast.

Prawidłowo rzeczą jest sędzię, mającego kierownictwo sądu, aby w sądach w § 1. i 2. wymienionych, kierował rozprawą i spór rozpoznawał. Zastrzega się prezydentom pierwszej instancji prawo powołać dla niektórych sądów powiatowych stósownie do potrzeby prócz kierownika Sądu, także jednego lub kilku urzędników sędziowskich tegoż sądu do samodzielnego wykonywania ustaw w ustnym postępowaniu sumarycznym.

W miejsce istniejących sądów drobiazgowych w sprawach handlowych (Wiedeń, Praga, Tryest) ustanawia się sądy powiatowe dla spraw handlowych, przy których orzeka tylko jeden sędzia. Sąd powiatowy dla spraw handlowych jest w takim stosunku do sądu handlowego, co sądy powiatowe miejsko-delegowane do trybunału pierwszej instancji. Sąd powiatowy dla spraw handlowych zostanie przydzieloną odpowiednią ilość sędziów z grona mających głos urzędników sędziowskich sądu handlowego przez prezydenta tegoż sądu. Orzecztwo wykonywane dotychczas przez sądy drobiazgowie dla spraw handlowych przechodzi w stanie niezmiennym na sądy powiatowe dla spraw handlowych i będzie przez takowe i w przyszłości wykonywane według ustaw z 27 kwietnia 1872 i 1-go marca 1876.

Prócz sporów należących w myśl §. 5. do orzecztwa sądów powiatowych dla spraw handlowych należą do kompetencji tychże sądów i spory w §. 1. wyszczególnione, mające być rozpoznawane według postępowania w niniejszej ustawie przewidzianego, jeśli tylko co do nich stósownie do istniejących przepisów dotyczący sąd handlowy był właściwym i jeśli pretensja będąca przedmiotem sporu wynika z czynności handlowej wymienionej w §. 38. ustęp 1 i 2 ustawy wprowadzającej do kodeksu handlowego lub też dotyczy czynności handlowej tamże w §. 39. ust. 2 wyszczególnionej.

Jeśli w siedzibie trybunału nie urzęduje osobny sąd powiatowy dla spraw handlowych, wówczas spory w §. 6. tymże sądom powiatowym przydzielone, o ile według istniejących przepisów co do nich byłaby uzasadnioną kompetencją handlową dotyczącego trybunału, będą rozpoznawane w ustnym postępowaniu sumarycznym przez urzędujący w siedzibie tegoż trybunału sąd powiatowy miejsko-delegowany jako sąd powiatowy dla spraw handlowych. Na wypadek, iżby w takiej miejscowości było kilka sądów powiatowych miejsko-delegowanych, oznaczonym zostanie w drodze rozporządzenia sąd powiatowy miejsko-delegowany do wykonywania sądownictwa jako sąd powiatowy dla spraw handlowych.

Postanowienia niniejszej ustawy nie stósują się do sporów z interesów wekslowych do skarg orzecztwa wyłącznie rzeczowemu sądowi przekazanych ani też do spraw, w których się żąda wydania nakazu płatniczego na podstawie rozporządzeń z 21 maja 1855. albo z dnia 18 lipca 1859 r. Również i skargi z kontraktów dzierżawy lub najmu, nie nadają się do rozprawy według ustnego postępowania sumarycznego.

Kwoty, które stanowią mają o stósowaniu ustnego postępowania sumarycznego, obliczać należy analogicznie według miary w §. 15 lit. a) i b) normy jurysdyk. z dnia 20 listopada 1852 r. W granicach zakreślonych w §. 1 ustawy z 27 kwietnia 1873 można, wytaczając spór przed sądem powiatowym dla spraw handlowych na podstawie § 4 ustanowić się mającym, wraz z skargą połączyć żądanie o nakaz zapłaty w myśl rzeczowej ustawy. W tym względzie działać będzie sąd powiatowy dla spraw handlowych stósownie do przepisów §. 19. rzeczowej ustawy.

II. Postępowanie w pierwszej instancji.

Przepisy zawarte w §§. 9, 11 aż do 73, 75, 76, 77, 83 i 86 ustawy z 27 kwietnia 1873 należy analogicznie zastosować w ustnym postępowaniu sumarycznym, o ile nowa ustawa nie stanowi co innego, zresztą zaś mają być przestrzegane ogólne przepisy o postępowaniu w sprawach spornych.

III. Odwołanie.

Przeciwko wyrokowi pierwszego sądu w ustnym postępowaniu sumarycznym służy środek prawny odwołania. Odwołanie rozpoznaje trybunał pierwszej instancji, w którego okręgu znajduje się sąd procesowy, a względnie, jeśli pierwotny wyrok ferował sąd powiatowy dla spraw handlowych w myśl §. 4 ustanowiony, rozpatruje odwołanie sąd handlowy, w którego okręgu takowy sąd urzęduje. Sąd rozpoznający odwołanie orzeka w senacie, składającym się z przewodniczącego i dwóch sędziów. Termin do wniesienia odwołania wynosi czternaście dni. W postępowaniu, mającem być zarządzonym na skutek odwołania muszą strony być zastąpione przez adwokatów.

Po wniesieniu odwołania do sądu wyższego obowiązkiem jest kierownika tegoż sądu lub też sędziego przezeń upoważnionego do załatwiania czynności przewodniczącego senatu, wyznaczyć termin do ustnej rozprawy w ten sposób, iżby od doręczenia odwołania przeciwnikowi odwołującego się aż do terminu upłynęła przestrzeń czasu mniej więcej jednego miesiąca. W nagłych wypadkach można termin wyznaczyć w krótszym przeciągu czasu. Jeśli w załatwieniu odwołania wyznaczonym zostaje termin do rozprawy, wówczas należy strony wezwać z poleceniem, aby na terminie stanęły w asystencji adwokatów, a nadto przeciwnika odwołującego się przy równoczesnym doręczeniu egzemplarza odwołania pouczyć o służącym mu prawie do wniesienia odpowiedzi. Przeciwnik odwołującego się może wnieść odpowiedź do sądu wyższego. Odpowiedź należy tak wcześnie przedłożyć, iżby takowa jeszcze mogła być doręczoną odwołującemu się w pierwszych dwóch trzech okresach pomiędzy doręceniem odwołania a terminem do ustnej rozprawy w sądzie wyższym. Cofnięcie odwołania bez zezwolenia przeciwnika odwołującego się jest dopuszczalnym, dopóki tenże nie wdał się w ustną rozprawę. Cofnięcie to prócz utraty środka prawnego pociąga za sobą obowiązek ponoszenia kosztów spowodowanych odwołaniem.

Sąd wyższy rozpoznaje spór na nowo w granicach zakreślonych wnioskami stron. Rozprawa odbywa się według przepisów obowiązujących dla postępowania w pierwszej instancji, o ile postanowienia względem odwołania nie stanowią co innego. Strony mogą w toku postępowania zarządzić na skutek odwołania przytaczanie fakta i dowody nie przywiedzione w pierwszej instancji. Fakta te nowe i dowody należy uwzględnić przy rozpoznaniu sprawy, jeśli już były przytoczone w odwołaniu, względnie w odpowiedzi na odwołanie. Zmiana skargi będącej podstawą uciążliwego wyroku nie jest dopuszczalną nawet za zezwoleniem przeciwnika. Nowy zarzut potrącenia jest tylko w takim razie możliwym, gdy strona wykaże, że bez własnej winy nie mogła podnieść tego zarzutu w pierwszej instancji.

Ustna rozprawa rozpoczyna się po wywołaniu sprawy przedstawieniem stanu rzeczy przez jednego członka senatu jako sprawozdawcy. Następnie strony zabierają głos.

Zarzuty spór uchylające, które strona wykaże, że bez własnej winy nie była zdolną, takowe należy przedstawić w pierwszej instancji. Rozprawa i wyrok sądu wyższego obejmują wszystkie punkta sporne dotyczące przyznanej lub odmówionej pretensji, które w ślad wniosków stron wymagają zbadania i rozpoznania. Wyrok pierwszej instancji o tyle tylko może być zmienionym, o ile tej zmiany żądano.

Na wypadek, że jedna z stron nie stawi się na terminie do ustnej rozprawy, należy rozprawę przepro-

wadzić z stroną stawającą. Gdy obie strony nie jawiły się na terminie do ustnej rozprawy, nie ma miejsca przerwania w postępowaniu. W takim razie odbywa się rozprawa z wykluczeniem jawności, podczas której mają być odczytane przez sprawozdawcę pisma w toku postępowania na skutek odwołania przez strony nieobecne przedłożone. Na wypadek, gdyby wyrok pierwszej instancji został uchylony a uchylenie to celem załatwienia sprawy nie wymagało dalszej rozprawy, należy w wyroku sądu wyższego orzec oddalenie skargi, w miarę, jak daleko sięga powód uchylenia. Prócz uchylenia pierwotnego wyroku nie ma miejsce odesłanie do sądu pierwszej instancji, a sąd wyższy ma sam przeprowadzić rozprawę i dowód celem załatwienia sprawy.

IV. Rewizya.

Przeciw wyrokowi wyższego sądu służy środek prawny rewizji. Rewizya przesłana zostaje najwyższemu trybunałowi. Trybunał ten orzeka w senacie składającym się z przewodniczącego i sześciu sędziów. W instancji rewizyjnej nie przeprowadza się na nowo rozprawy co do sporu. Sąd rewizyjny bada wyrok sądu wyższego w granicach zakreszonych wnioskami w toku przewodu rewizyjnego postawionymi. Sąd rewizyjny orzeka na skutek rewizji na posiedzeniu z wykluczeniem jawności i bez uprzedniej ustnej rozprawy. Przepisy o zabezpieczeniu kosztów mają w przewodzie odwołania tylko o tyle zastosowanie, o ile powód wniosł odwołanie. Jeśli odwołujący się sądowo ustanowione koszty zabezpieczenia złoży do rąk przewodniczącego senatu natychmiast po ogłoszeniu powyższej uchwały, lub jeśli natychmiast wykona przepisana przysięgę, wówczas bezzwłocznie może się odbyć dalszy tok ustnej rozprawy zarządzanej na skutek odwołania. Wniesienie rewizji przeciw zatwierdzającemu wyrokowi sądu wyższego nie wstrzymuje wykonania wyroku. Atoli jeśli stronie zagraża niepowetowana szkoda, może na żądanie sędziego pierwszej instancji zarządzić egzekucję celem zabezpieczenia.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z początkiem dnia dziewięćdziesiątego po upływie dnia, w którym zostanie ogłoszona. Do spraw wiszących nie odnosi się niniejsza ustawa.

Sprawy krajowe.

Ustawa szkolna w zarysie ks. Aloizego Lichtensteina, przedłożony 25 stycznia br. Radzie państwa zawiera 6 artykułów. Artykuł I. podzielony na 9 paragrafów omawia projektowaną na przyszłość szkołę ludową, jak następuje: Według § 1. zadanie szkoły ludowej polega na wychowaniu religijnem dzieci, z dodatkiem elementarnych wiadomości potrzebnych w życiu. Przedmiotem naukowym będą: religia, czytanie, z uwzględnieniem wiadomości z dziejów, geografii i nauk przyrodniczych, pisanie, rachunki, śpiew. § 2. podział szkół ludowych na publiczne i prywatne; do publicznych każdy zostaje przyjęty. § 3. podział wewnętrzny na oddziały. 1 oddział: 6-letnia nauka elementarna — 2 oddział składają: szkoły: miejskie, przemysłowe, rolnicze, ćwiczeń i powtórzeń. § 4. omawia przymus szkolny, od którego uwolnieni są tylko dzieci, odpowiednio w domu nauczane. § 5. Przymus obowiązuje rodziców, lecz zwalnia ich od poddawania swych dzieci nauce niezgodnej z religią tychże. § 6. Urządzenie, kierownictwo i dozór tak przy nauce religii, jakoteż wogóle nad nauką w szkole ludowej wspólny dozór oddany jest kościołowi. § 7. w pierwszym rzędzie dozór nad szkołą należy do państwa ewentualnie ministra oświaty. § 8. do osiągnięcia posady nauczycielskiej oprócz dotychczasowych kwalifikacji, katolicy kandydaci muszą wykazać swe uzdolnienie ex missia canonica. § 9. wykształcenie przyszłych sił nauczycielskich odbywa się w seminariach nauczycielskich. — Art. II. Zachowanie postulatów powyższych jest atrybutem państwa krajowego. — Art. III. orzeka nienaruszalność regulaminu zatwierdzonego rezolucją cesarską 25 czerwca 1867, a dotyczącego się ustanowienia Rady szkolnej dla królestw Galicyi, Lodomerji i Wks. krakowskiego. Zmianę tego regulaminu zmienić może tylko uchwałą Sejmu. — Art. IV. Ustawa wchodzi w życie wspólnie z ustawami, jakieby się potrzebne okazały, a względnie po ogłoszeniu ich w najbliższym roku szkolnym. — Art. V. Znosi wszystkie sprzeczne z naturą niniejszą rozporządzenia i państwowe prawo. — Art. XI. Poleca wprowadzenia ustaw ministrowi wyznań i oświaty.

Kołomyja. Miasto nasze ciągle postępuje, podniesiono bowiem myśl zaprowadzenia w mieście wodociągów, i gazowego lub elektrycznego oświetlenia. Projekt wyszedł od pp. Biłousa i dra Schustera. Zwołali oni

na posiedzenie dziesięciu panów, którzy ukonstytuowali się w komitet, przybrawszy jeszcze dwóch. Komitet inicjatorów składa się tedy z 12 osób. Z łona tego komitetu wybrano komitet ściślejszy, który ma zbadać widoki przedsiębiorstwa, przeprowadzić wstępne kroki i przedstawić wnioski do urzędu oświaty z zamiarem wiodącym. Na razie wydano odezwę do mieszkańców z zapytaniem: 1) kto życzy sobie zaprowadzenia oświetlenia gazowego, lub elektrycznego i założenia wodociągów? 2) jakiej ilości wody każdy dom codziennie potrzebuje? 3) ile światła gazowego, lub elektrycznego, i do jakiej godziny chcą interesanci odbierać? Projekt wart zastanowienia, lecz zdaje nam się, że właściwszem byłoby, akeyę podobną powierzyć Radzie miejskiej. Zamiar miałby wówczas nierównie łatwiejsze widoki powodzenia.

KRONIKA.

Konserwatorium muzyczne. Sprawozdanie nasze o założeniu konserwatorium muzycznego uzupełniamy tem, iż w r. 1867, kilkunastu słuchaczy wydziału prawa było pierwszymi założycielami tow. „Muzyka“ a później tow. muzycznego, że zasługa założenia tego towarzystwa przypada ówczesnej młodzieży, która się wystarała o zatwierdzenie statutu, a byli nimi śp. Włodzimierz Lechowski, Emil Linhart, Bronisław Górczyński, Stypkowski i wielu innych. Pierwszym prezesem tego tow. był p. Ludwik Turnau, a najbardziej do rozwoju towarzystwa przyczynili się: prof. Fr. Bylicki po powrocie ze Syberji i sekretarz sądu p. Mateusz Wójcicki.

Budownictwo miejskie, które w tej porze bywa zurzucane planami na nowe budowle, w tym roku z powodu zupełnej stagnacji nie może się użalać na przeciążenie. Tymi dniami zatwierdziło ono plany na budowę budynku administracyjnego kolei państwowej w Krakowie. Budynek ten miał być monumentalnym, miał być rodzajem pendenta do gmachu szkoły sztuk pięknych. Tymczasem w Wiednie okrojono pierwotny kosztorys z 250.000 na 200.000 złr, a przedsiębiorcy budowy musieli od tego kosztorysu odstąpić 9 proc. Budynek ten robi wrażenie drugorzędnych koszar wojskowych z czasów Józefińskich o niefortunnych niskich kopułach; a urządzenia wewnętrzne będą o wiele skromniejsze od wykwintnego i pod względem sanitarnym wzorowo zbudowanego budynku, w którym się dotychczas urzędy te mieszczą. Za taką cenę i dobroć materiału nie może być szczególną. Bezsprzecznie Lwów jest szczęśliwszy od Krakowa w tym względzie.

Niebezpieczeństwo zawalenia. Sekcja ekonomiczna Rady m. Krakowa zaalarmowana została wiadomością, iż szkoła na Kleparzu grozi zawaleniem się. Cały ten postrach redukuje się atoli do nieznacznego pochylenia się ściany od strony planu budowniczego, przeznaczonego na budowę gmachu kolei transwersalnej.

Regulacya Wisły. Radca budownictwa p. Maciej Moraczewski zajęty jest wypracowaniem planów co do regulacji Wisły od Tyńca do Krakowa i z Krakowa aż pod Wolę Batowską. Również ma być wypracowanym projekt odprowadzenia wód wezbranych w razie powodzi kanałem od klasztoru na Zwierzyńcu przez Ludwinów, Zakrzówek pod most podgórski.

Na wczorajszym widowisku popołudniowym przedstawiono „Ulicznika Paryżkiego“, w którym główną rolę po pani Zimajer objęła pani Wójcicka i walcząca ze wspomnieniem znakomitej artystki, wyszła z trudnej roli zwycięsko. — Na wieczorne przedstawienie obrała reżyserja nieznaną dotychczas publiczności komedyo-operę z węgierskiego p. t. „Stary piechur i syn jego.“ Sztuka Józefa Szttyetti, to na bardzo prymitywnych motywach oparta i dość nieszczęśliwie zbudowana, nawet wobec dzisiejszych wymagań artystycznych robi dobre wrażenie. Muzyka Ignacego Boynaru obok swej prostoty, odznacza się melodyjnością. Artyści, biorący udział w przedstawieniu, oddali swe role bardzo sumiennie, na wzmiankę zasługuje p. Przybyłowicz, który w roli Frycy wlał bardzo wiele humoru.

Różnica zapatrywań na sztukę doprowadziła onegdaj do awantury. Jakiś feldfelbel znudzony ciągłymi oklaskami parterowych klakierów na przedstawieniu, wyrzucił głośno swe niezadowolnienie. To klakierów oburzyło i przy wyjściu z teatru otoczyli felfelbela, nie żałując mu dobitnych wyrażań. W taki sposób wciąż go konwojowali, wciąż dokuczali i nie pozwolili prawie posuwać się naprzód. Zniecierpliwiony feldfelbel, gdy któryś z nich zbyt grubo mu dokuczał, dał odpowiedź pięścią. Tu nastąpiła wrzawa nie do opisania. Krzyki, pogroźki i hałasy trwały dobry kwadrans. Wreszcie patrol policyjny odprowadził felfelbela na odwach,

gdzie, o ile nam się zdaje całkiem niewinnie, za swoje zapatrywania na sztukę odsiedział zapewne noc całą. Nie „z przyjemnością“ wspominać sobie będzie „Z przyjemnością.“

Salony pp. prezydentostwa Zborowskich były w dniu sobotnim przepelnione najwyższymi dostojnikami sądownictwa zachodniej Galicyi. Gospodarstwo wywliczając się za uroczystość jubileuszową zaprosili nie tylko wszystkich radców tak Sądu krajowego wyższego jak i Sądu Krajowego, ale równocześnie i prezydentów tudzież po jednym radcy z wszystkich Sądów obwodowych na uroczystość przybyłych.

Przy kolacji dziękował przedewszystkiem sędziwy jubilat gościom za wszystkie niespodzianki dnia swego jubileuszu, pochodzące od wszystkich bez wyjątku gości. Wiceprezydent p. Madejewski podnosząc wielkie zasługi jubilata, wskazał na wielki tegoż takt w postępowaniu, koleżeństwo szczere i przyjacielskie wobec podwładnych, łagodność i uprzejmość dla wszystkich, ojcowską opiekę i protegowanie wszystkich młodych adeptów sądownictwa bez różnicy, jego pobłażliwość nawet dla sług sądowych.

Trzeci z kolei toast wniósł p. prezydent Aleksander Kawecki na cześć gospodyni, wynosząc jej zalety i opiekowanie się „podwładnymi męża“. P. Stanisław Doliński, prezydent Sądu tarnowskiego, mówił o karierze młodzieży, o złamanej tak zwanej „Eselleiter“, dodając, że jubilat otacza się najchętniej siłami doborowemi, wypróbowanemi, które szczególnie i poważnie pracowały w Prokuratury Państwa.

Radca Dr. Przesmycki polecał nadal siebie i wszystkich jubilatów dalszej pobłażliwości wyrozumiałości. Nader pięknie przemawiali pp. prezydent Jasiński i krewny jubilata starosta Zborowski, ostatni wnosząc obszernej a zawsze wdzięczny toast „Kochajmy się“. W salonie był zawieszonym portret jubilata, artysta p. Lepsi był obecnym na uczcie.

Kulig na Podgórzu wyjechał w sobotę wieczorem z domu pp. aptekarstwa Skakalskich, i mając muzykę na czele, w ilości 70 osób na 26 saniach, wpadł do domu pp. doktorstwa Skakalskich. Organizatorem znakomitym był p. W., zaś państwo młodzi byli p. M. i panna K. Gospodarstwo podejmowali z wielką serdecznością tak licznych gości. Zabawa przeciągnęła się do 9-tej godz. zrana.

Bal pod Baranami, odbył się wczoraj i wypadł świetnie. Liczne doborowe towarzystwo zapelniało gościnne salony hr. Potockich.

Bal strzelecki. W minioną sobotę w nocy odbył się wspaniały bal Towarzystwa strzeleckiego, który pod każdym względem przeszedł wszelkie oczekiwania. Ogromna sala strzelecka zaledwie pomieścić zdołała do półtysiąca gości. W tym karnawale nieznaną była dotąd cyfra 120 par tańczących, a właśnie tyle znajdowało się na tym balu. „Król kurkowy“ p. Biasion i gospodarz Tow. strzeleckiego p. M. Miłaszewski (w wspaniałym stroju polskim) witali w wejścia przybyłych i zajmowali się gorliwie porządkiem podczas zabawy.

O godzinie 9 rozpoczęto wieczorek prowadzonym dziarsko polonezem, w którego pierwszej parze szedł p. Miłaszewski z panią Pollerową, dalej prezes tow. strzel. p. Stockmar z panią Grosse, „król kurkowy“ p. Biasion z panią Rudnicką, redaktor nasz p. M. Turkowski z panią Redykową, dyrektor p. Schroeder z panią Voglową itd. itd.

Po polonezie puszczono się w szalony wir walca hulasy zapał wzrastał i doszedł punktu kulminacyjnego przy mazurze isticie staropolskim. Rzadkość w Krakowie, kotylin wypadł nadzwyczaj świetnie. Oszczędność tak u nas pożądana skłoniła komitet do zarządzenia, iż zamiast orderów daneserki rozdawali kokardy pojedyncze o barwach narodowych. Podobnież karnetiki skromne choć zgrabne z godłami strzeleckimi były wyrobu miejscowego, wyszły bowiem z litografii p. Salby w Krakowie.

Pośród 120 danserek trudno było zaiste mężczyznom zgodzić się na jedną królową (quod capita, tot sensus!) Dlatego ograniczamy się na zestawieniu tych pań i panien, które z powodu pięknej toalety i wdzięku, bądźto ciągłego tańczenia, utkwily w pamięci naszej — a mianowicie: panie Johnowa, Balucka, Redykówna, Voglowa, Dadlezowa, Jawornicka, Schoenowa, Goeblova, Froniowa, Ryszkowska, Krausowa itd., tudzież panny: Redykówna, Baruchówny, Schwarzwona, Dembowska, Cieshanowska, Feintuchówna, Wiczkówna, Birtynowska, Wrońska, Zapałowiczówna, Grosówny, Markertówna, Wierzbicka, Pieniążkówna, Sierpińska itd. itd.

Toalety dam były w ogólności prześliczne: u panien przeważały skromne acz gustowne stroje, koloru

białego i różowego, zaś mężatki zdobyły suknie ciemniejszego koloru, gustownie jednakże przyozdobione. Pani Redykowa ubrana była w czarną morową suknię ozdobioną koronkami i kwiatami ponsowemi, oraz złotem obszyciem kołnierza. Pani Schoenowa miała na sobie suknię jedwabną koloru lososiowego; panie Johnowa i Batucka białe jedwabne suknie, ubrane ślicznie białymi drzetami; pani Rudnicka jedwabną suknię heliotrop z ciemnym aksamitnem przybraniem. Panna Redykówna, niezrównana danserka, wyglądała uroczo w białej eleganckiej sukni, przyozdobionej suto żywymi kwiatami.

Wobec tych piękności i powszechnego do tańca animuszu nie dziwota, że bal strzelecki pociągnął się aż do 5 godz. z rana, zapisując się na karcie tegorocznego karnawału — złotemi czcionkami.

Ze ślizgawki. Na stawach krak. Stowarzyszenia łyżwiarzy obok ogrodu botanicznego, przygrywała przez sobotę i niedzielę muzyka wojskowa. Pomimo niezbyt pięknej pogody, zebrała się dość liczna publiczność, aby zabawić się na lodzie. Zarząd ślizgawki, pragnąc zawsze swoim gościom uprzyjemnić pobyt na tejże, sprowadza teraz z Wiednia znakomicie ślizgające się małżeństwo Frey. Bez wątpienia publiczność przypatrzy się im z ciekawością.

Wykład Dra Lutostańskiego. Mimo zawiei amfiteatr Nowodworski zapelniał się wczoraj publicznością wszelkich stanów i stopnia wykształcenia, zauważyliśmy nawet wiele pań i profesorów uniwersytetu. Niesłychanie zajmująca i pożyteczna treść wykładu. „O ratunku w nagłych przypadkach“, zainteresowała do wysokiego stopnia słuchaczy, a objaśnienia czynione na ilustracjach, okazach z masy papierowej i ludziach, dały zupełne pojęcie o zastosowywaniu pierwotnej domowej pomocy. Prelegent wspominał także o wielkich zasługach zgromadzeń duchownych w ratowaniu nieszczęśliwych, o działaniu kawalerów św. Jana, oraz o towarzystwach kobiecych w Anglii, Francji, Niemczech i Austrii, mających na celu rozpowszechnianie między publicznością wiadomości o podawaniu pomocy w nagłych wypadkach. Dwugodzinny niemal wykład, potoczyscie i zrozumiale wygłoszony z pamięci, zgromadzeni wysłuchali z natężoną uwagą, a po skończeniu wynagrodzili prelegenta trwającymi kilka minut oklaskami.

Kolej Karola Ludwika donosi, że z powodu ponownych zasp śnieżnych zastanowiła między Jarosławem i Sokalem ruch wszelkich pociągów, zaś między Dębicą a Lwowem ruch pociągów towarowych. Ruch osobowy na linii głównej utrzymuje ta kolej jeszcze przy użyciu nadzwyczajnych środków, naturalnie bez gwarancji za chwilowe przerwy i spóźnienia. Obawiać się jednak należy, że gdyby śnieżyca obecna miała trwać dalej, natenczas całkowite zastanowienie ruchu i na głównej linii nie da się uniknąć.

Gremium aptekarzy Galicji wschodniej odbyło onegdaj walne zgromadzenie w obecności 24 członków ze Lwowa i z prowincji. Z odczytanego sprawozdania wynika, że zarząd gremialny zajmował się przedewszystkiem sprawami, dotyczącymi obowiązkowej obecności służby wojskowej w pospolitem ruszeniu; również wezwany został zarząd do dania opinii swej w sprawie mającego się wydać nowego lekospisu. Sprawozdanie kasowe wykazało 874 złr. 37½ ct. dochodu, zaś 764 zł. 5 ct. rozchodu; pozostałość na rok 1888. 110 zł. 32½ ct. Zgromadzenie uchwaliło zarządowi absolutorium wraz z podziękowaniem za gorliwe zajmowanie się sprawami gremialnymi. W dalszym ciągu posiedzenia udzielono trzem podpadłym kolegom miesięczną zapomogę na rok 1888 i uchwalono, aby zarząd gremium zbadał, czyliby nie było stosownem, aby towarzystwo lekarskie w porozumieniu z zarządem gremialnym zainicjowało delegowanie odrębnej komisji przemysłowej dla Lwowa, na wzór krakowskiej, w którejby i aptekarze byli reprezentowani, wreszcie wybrano komisję egzaminacyjną i kwalifikacyjną.

Z TEATRU.

„Z przyjemnością“

Komedia w 4 aktach Gustawa Mosera, na benefis p. SOBIESŁAWA.

Najlepiej odrazu ad rem. A zatem:

Wychodzą na scenę Edward i Julia Olsey (p. Sobiesław i p. Sułkowska). Jestto bardzo ładna i kochająca się para małżonków. Pomimo, że się pobrali już przed dwoma laty, bocian jakoś nie zapukał do ich okna, ztąd w braku zajęcia i rozmaitych klóć się i sprzeczek nieustannie. Ale jak się oni ładnie klóć! — wy moje piękne czytelniczki tak ładnie klóć się nie umiecie. Wśród tej sprzeczki, ciocia

(p. Wojnowska) proponuje Julji, aby jej towarzyszyła do Żegiestowa. Rozdrażniony Edward zgadza się na to „z przyjemnością“! co Julję doprowadza do rozpacz. Odjechać nie chce, ale duma ustąpić jej nie pozwala. Edward nie obejdzie się bez niej dnia jednego, ale ambicja każe mu boleść ukryć i udawać, że zgadza się z wyjazdem. Julia płacze, Edward się złości. Nawija się Cienkusz (p. Lubicz) i daje najuważniej Edwardowi powód do zazdrości. Pierwszy akt kończy się wyjazdem cioci z Julją. Wszystko w nim wesołe, zabawne, pełne werwy! Szelma ten Moser, jak on, choć Niemiec nieumie być płaski, co w nim francuskiej lekkości! Z „największą przyjemnością“ czekamy na akt drugi.

W akcie drugim p. Olksi wpada na bardzo naiwną, myśl, a mianowicie charakteryzuje się, zmienia nazwisko na Żarski i jedzie do Żegiestowa pilnować małżonki i Cienkusa. Pomysł to strasznie ryzykowny i nieprawdopodobny, tem bardziej, że p. Sobiesław całą charakteryzację ograniczył na zgoleniu brody. Płaczący te słowa zaraz go poznał, — jak nie miała poznać pani Julia. Dla ostatecznego przekonania się prosi Julja Cienkusa, aby wyciągnął Olskiemu chustkę z kieszeni. Widzi to panna Helena (pna Sierpińska), dla której Cienkusz przyjechał do Żegiestowa (czemu się nie dziwimy) i wpada w rozpacz, sądząc, że wybrany jej serca jest kieszonkowym komunistą. Poznajemy w tym akcie jeszcze wuja pny Heleny, Krewkiewicza (p. Siemaszko) chorego z przywidzenia, znajomego nam dobrze z „Consilium facultatis“. Cienkusz pragnie mu się przedstawić, ale Krewkiewicz znajomości unika. Ztąd wesołe kolizje kończące się „masażem“ na scenie. Edward w tym akcie jest przekonany o winie żony i gotuje zemstę. Żałując, że pani Olska nie wzięła z sobą pny Koźmin, bo taką pokojówkę zawsze się bierze ze sobą, choćby dla „przyjemności“ widzów, — czekamy na akt trzeci „z przyjemnością“.

W akcie tym zaczynają się dziać niestworzone sceny. Przyjeżdża jakiś prawdziwy Żarski (p. Werner), następują nieporozumienia, telegramy do Żarskiego oddają Olskiemu, ten irytuje się ich treścią, a podburzony nieistniejącymi miłostkami żony, wpada w stan rozdrażnienia, budzącego poważne podejrzenia kąpielowego lekarza. Podejrzenie to przejmują strachem sąsiadującego z nim Krewkiewicza. Olski zastaje Cienkusa, majstrującego koło jego walizy (z nakazu cioci, pragnącej, po rzeczach poznać Olskiego), bierze go za złodzieja, zamyka i leci po komisarza, aby go aresztował. Z niemiłej sytuacji wybawia Cienkusa panna Helena, wpuszczając go do mieszkania wuja. Olski wraca z komisarzem, służbą i lekarzem. Złodzieja nie ma — Olski widocznie jest chory na manję prześladowawczą. Rzuca się i irytuje, a więc wsadzają furjata za kratki. Komplikacje zużyte i niesmaczne. Jaktó poznać, że autor jest Niemcem! Aktu trzeciego wysłuchaliśmy — „bez przyjemności“.

Tego co się dzieje w akcie czwartym opisać trudno. Następują nowe komplikacje, nieporozumienia, całkiem zbyteczne i mało zabawne. Kończy się naturalnie wyjaśnieniem. Krewkiewicz z obawy przed „warjatem Olskim“ zgadza się na oddanie Heleny Cienkuszowi. Olsey się godzą, następnie znów się sprzeczek, aby na nowo się godzić, całować i prosić bociana o wizytę. Zastłona spada — z „największą naszą przyjemnością“.

Streszczamy nasze zdanie: komedia Mosera, wyborna z początku, wpada następnie w płaską furę, przez chęć zbytecznego ożywienia sceny i oryginalności. Co do gry artystów beneficjent p. Sobiesław grał bardzo dobrze, p. Sułkowska była wyborną żoneczką, p. Siemaszko chorował znakomicie, p. Lubicz byłby grał zupełnie poprawnie, gdyby się mniej krzywił i mniej udawał naiwnego, pannie Sierpińskiej wreszcie z „przyjemnością“ biliśmy oklaski. Z mniejszych ról wyszły dobrze: rola ciotki w interpelacji p. Wojnowskiej i kelnera, z którego p. Winiarski stworzył typ prawdziwy i zabawny. (b)

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Gdy w rok po kongresie berlińskim, przybył do Wiednia kanclerz Bismarck i ludność tamtejsza wznowiła przy jego odejściu radosne okrzyki, zaraz potem ks. Reuss podpisał z hr. Andrassym w całej cichości przymierze odporne niemiecko-austriackie. Tekst wielkiej tajemnicy polityki Bismarcka, doszedł dopiero teraz do wiadomości publicznej, a jednocześnie ogłoszenie jego w trzech dziennikach urzędowych Wiednia, Berlina i Pesztu, podniosło jeszcze znaczenie samego faktu. Pierwszy artykuł tego traktatu obowiązuje Austro-Węgry i Niemcy dopomagania sobie wzajemnie całą siłą wojenną, gdyby wbrew oczekiwaniu i pragnieniu, którekolwiek z obu państw zostało zaczepione przez Rosję, a zarazem do zawierania następnego pokoju wspólnie i zgodnie. Drugi artykuł stanowi: „Gdyby jedno z państw zawierających układ, było zaczepione przez inne jakie mocarstwo, wówczas drugie obowiązuje się nietylko nie pomagać zaczepiają-

cemu, ale i zachować życzliwą neutralność; gdyby jednak Rosya udzieliła zaczepiającemu wsparcia czynnego, lub przedsiębrała militarne zarządzenia grożące zaczepionemu, wówczas obowiązuje również art. I. W trzecim wreszcie artykule obie strony zastrzegły sobie: „trzymanie przymierza w tajemnicy i udzielenie go do wiadomości trzeciemu mocarstwu za wspólną zgodą; w szczególności zaś strony uwiadomią cara Aleksandra, że zaczepienie jednej z nich, uważa się za zaczepkę obudwóch“. W całym tekście nie ma wzmianki, na jaki przeciąg czasu przymierze zostało zawarte, jak również, czy może ono być wypowiedziane lub odnowione, co kałoby domniemywać się, że tekst przymierza nie jest ogłoszony w całości.

Austro Węgry. Onegdaj przed rozpoczęciem posiedzenia Rady państwa, przyjmował hr. Kalnoky przywódcę lewicy Chlumetzkiego, któremu oświadczył: „Proszę, nie rób pan z tego tajemnicy, iż ogłoszenie tekstu przymierza nastąpiło w zamiarach pokojowych; że my i Niemcy, uczyniliśmy to w celu, aby szwizm w Rosji i we Francji mógł zorientować się, jak daleko sięga przymierze austriacko-niemieckie i tym sposobem wzmocniły się żywioły pokojowe, które zarówno w Petersburgu, jak i w Paryżu, nie utraciły jeszcze na znaczeniu. Prowokacja przeciw Rosji ogłoszeniem tekstu nie była zamierzona. Gdybyśmy nie dali poznać tekstu przedtem poufnie carowi, wówczas mogłaby być mowa o prowokacji. Od półtora roku zna Aleksander III treść przymierza.“ — Cesarz przyjmował w piątek dwukrotnie na audyencji namiestnika Galicji, a w sobotę zastępcę chorego ministra wojny, jen. Merkla. — „Pester Lloyd“ pisze: „Bismarck proponował ogłoszenie tekstu jeszcze w roku zeszłym. Ogłoszenie go teraz, jest wprawdzie ostatniem wezwaniem, chociaż bynajmniej nie jest sygnałem bezpośrednio nadchodzącej wojny.“ — „Pesti Naplo“ zaś twierdzi, iż sprzymierzeńcy ogłaszając tekst, przedsięwzięli ostatnie usiłowanie pokojowe. Rosya wie teraz, iż w ciągu 2-eh tygodni może mieć 3 miliony żołnierza przeciwko sobie; być może namysli się jeszcze i wycofa ze stanowiska wyzywającego. Jeżeli mocarstwa nie pokładają co do tego nadziei, to w każdym razie próbują. Jeżeli Rosya miałaby się nie ułęknać, to ogłoszenie tekstu jest przedwstępem do wojny“...

Niemcy. W Berlinie ogłoszenie tekstu przymierza sprawiło niedoopisaną wrażenie. Usposobienie umysłów jest podobnie wzburzone, jak w r. 1870 przed wybuchem wojny francusko-niemieckiej. — Na dzień dzisiejszy naznaczono rozpoczęcie obrad w parlamencie niemieckim nad kredytem 280 milionów na cele nowej ustawy wojskowej. Oczekują przy tej sposobności przemówienia Bismarcka, który ma dać objaśnienia o położeniu europejskiem. — „Weser Ztg.“ w formie przypuszczenia podaje wiadomość, iż w razie blizkiej wojny naczelne dowództwo armji niemieckiej przypadałoby królowi saskiemu Albertowi.

Rosja. Podług obiegających pogłosek, powiodło się Rosji przeprowadzić pożyczkę, 500 milionów rubli, Układy toczyć się jeszcze tylko mają w przedmiocie kursu emisyjnego, na który jeżeli Rosya się zgodzi, pożyczka uskuteczniłą zostanie w końcu marca, w Paryżu, Brukseli i Amsterdamie. — Dzienniki rosyjskie upatrują w bytności ambasadora rosyjs. Mohrenheima u Floqueta, dowód ściślejszego zbliżenia się Rosji do Francji.

Własne telegramy Kurjera.

Belgrad 5 lutego. Prywatnie donoszą z Sofii, że w dniu 30 stycznia urządzony być miał zamach przez wyjęcie szyn kolejowych na ks. Ferdynanda na kolei. Wcześniej odkryto spisek. Sprawka tego jest pop bułgarski-moskalofil.

Petersburg 5 lutego. Dzienniki rosyjskie uważają ogłoszenie traktatu austro-niemieckiego jako wyzwanie i policzek dla Rosji. „Nowoje Wremja“ pisze, że najwłaściwszą odpowiedzią byłoby postaranie się, aby można ogłosić traktat francusko-rosyjski. „Moskow. Wied.“ są za tem, aby traktat taki rozciął na połowę miecz Rosji.

Redaktor odpowiedzialny:

Marceli Turkawski.

Wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

